

Hof van beroep Gent, arrest van 18 oktober 2018

Nationaliteit – Nationaliteitsverklaring – Artikel 12bis, § 1, 2° WBN – Bewijs van kennis van één van de drie landstalen – Rol voor de rechterlijke overheid

Nationalité – Déclaration de nationalité – Article 12bis, § 1, 2° CNB – Preuve de la connaissance d'une des trois langues nationales – Rôle de l'autorité judiciaire

In de zaak van

Procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent, met kantoor te 9000 Gent, [...]

appellant

verschenen in de persoon van advocaat-generaal Chantal Lanssens

tegen

W.

geboren in Kenia te [...] op [...]

van de Keniaanse nationaliteit

wonende te [...] Middelkerke, [...]

geïntimeerde

voor wie optreedt mr. Baelde Johannes, advocaat met kantoor te 8200 Brugge/Sint-Andries, Gistelse Steenweg 229 bus 1

wijst het hof het volgende arrest.

I. Beroepen vonnis

Bij vonnis van 16 oktober 2017 in de zaak met AR nummer [...] beoordeelt de 7de familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge, het verhaal van W. tegen de door het openbaar ministerie negatief geadviseerde nationaliteitsverklaring, die zij op 22 juli 2016 aflegde voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Middelkerke, met toepassing van artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN. De rechtbank willigt dit verhaal in.

Daar waar het openbaar ministerie in zijn negatieve advies van 21 november 2016 centraal stelt dat W. geen afdoende bewijs levert van de vereiste talenkennis (minstens het louter formele bewijs *de facto* fnuikt), weerlegt de rechtbank die stelling. Volgens de rechtbank bewijst W. weldegelijk de vereiste talenkennis in de zin van artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN. Voorts blijkt niet te worden betwist dat de overige grondvoorwaarden van artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN zijn vervuld.

De rechtbank laat de niet nader begrote gedingkosten ten laste van W.

II. Hoger beroep

1. Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof op 27 oktober 2017 stelt het openbaar ministerie tijdig, regelmatig en derhalve ontvankelijk hoger beroep in.

Met zijn hoger beroep beoogt het openbaar ministerie, met hervorming van het beroepen vonnis, de afwijzing van het verhaal van W. tegen de negatief geadviseerde nationaliteitsverklaring, met veroordeling van W. tot de niet nader begrote gedingkosten.

2. W. neemt conclusie tot afwijzing van het hoger beroep en zodoende tot bevestiging van het beroepen vonnis, met veroordeling van het openbaar ministerie tot de nader begrote gedingkosten (in hoger beroep).

3. Onderhavige procedure in de zin van artikel 15, § 5 WBN betreft in eerste aanleg een eenzijdige procedure, waarbij het openbaar ministerie niet als partij is betrokken.

De procedure in de zin van artikel 15, § 5 WBN staat in eerste aanleg gelijk met een procedure op eenzijdig verzoekschrift in de zin van de artikelen 1025 e.v. Ger.W. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt, op verzoek van de belanghebbende binnen de bedoelde termijn van vijftien dagen bij aangetekende brief, het dossier over aan de rechtbank van eerste aanleg, die (na de belanghebbende te hebben gehoord of opgeroepen in raadkamer) op gemotiveerde wijze uitspraak doet over de gegrondheid van het negatieve advies van het openbaar ministerie in de zin van artikel 15, § 4 WBN.

De procedure in de zin van artikel 15, § 5 WBN blijft unilateraal in hoger beroep, behalve indien, zoals *in casu*, na de inwilliging van het verzoek van de belanghebbende door de rechtbank van eerste aanleg die zodoende het negatieve advies van het openbaar ministerie ongegrond verklaart, het openbaar ministerie zelf hoger beroep instelt tegen het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg.

Het openbaar ministerie fungeert *hic et nunc* als partij en meer precies als appellant.

4. Het hof heeft de partijen in hun middelen gehoord op de openbare terechtzitting van 4 oktober 2018, waarna het hof het debat heeft gesloten en de zaak in beraad heeft genomen.

W. was daarbij ook in persoon aanwezig.

Het hof heeft het dossier van de rechtspleging en de overgelegde stukken ingezien.

Het hof aanziet het verzoekschrift tot hoger beroep van het openbaar ministerie van 27 oktober 2017 en de conclusie van W. van 5 maart 2018 als alomvattende syntheseconclusies in de zin van artikel 748*bis* Ger.W., om ze aldus (met alle bijhorende stukken), met instemming van de partijen, in het debat te houden.

III. Beoordeling

1. De zaak behelst (inz.) artikel 12*bis* WBN, zoals van toepassing sinds de aanpassing ervan bij wet van 4 december 2012 'tot wijziging van het WBN teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken' (BS 21 januari 2013, *err.* BS 18 februari 2013). Deze wet is op 1 januari 2013 in werking getreden, terwijl de litigieuze nationaliteitsverklaring dateert van 22 juli 2016.

2. Krachtens artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN kan een vreemdeling de Belgische nationaliteit verkrijgen door een verklaring af te leggen overeenkomstig artikel 15 (voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn hoofdverblijfplaats) indien hij:

- a) de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt;
- b) vijf jaar wettelijk verblijf in België heeft;
- c) het bewijs levert van de kennis van één van de drie landstalen;
- d) zijn maatschappelijke integratie bewijst door:
 - hetzij een diploma of getuigschrift van een onderwijsinstelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap of de Koninklijke Militaire School en dat minstens van het niveau is van het hoger secundair onderwijs;
 - hetzij een beroepsopleiding van minimum 400 uur erkend door een bevoegde overheid te hebben gevolgd;
 - hetzij een inburgeringscursus te hebben gevolgd waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van zijn hoofdverblijfplaats op het tijdstip dat hij zijn inburgeringscursus aanvat;
 - hetzij gedurende de voorbije vijf jaar onafgebroken als werknemer en/of als statutair benoemde in overheidsdienst en/of als zelfstandige in hoofdberoep te hebben gewerkt;
- e) zijn economische participatie bewijst door:
 - hetzij als werknemer en/of als statutair benoemde in overheidsdienst gedurende de voorbije vijf jaar minimaal 468 werkdagen te hebben gewerkt;
 - hetzij in het kader van een zelfstandige beroepsactiviteit in hoofdberoep de voorbije vijf jaar gedurende minstens zes kwartalen de verschuldigde sociale kwartaalbijdragen voor zelfstandigen in België te hebben betaald.

De duur van de opleiding gevolgd tijdens de vijf jaar voorafgaand aan het voormelde onder d, eerste en/of tweede sterretje bedoelde verzoek wordt in mindering gebracht van de duur van de vereiste beroepsactiviteit van minstens 468 dagen of van de duur van de zelfstandige beroepsactiviteit in hoofdberoep.

3. Met toepassing van voormelde bepaling legt W. op 22 juli 2016 een verklaring van Belgische nationaliteit af voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Middelkerke (art. 15, § 1 WBN), die een afschrift van het dossier overmaakt aan het openbaar ministerie (art. 15, § 2 WBN).

Bij brief van 21 november 2016 brengt het openbaar ministerie een negatief advies uit, waarvan bij aangetekende zending aan W. wordt kennis gegeven (art. 15, § 3 WBN).

Bij aangetekende brief van 2/3 december 2016 verzoekt W. aan de ambtenaar van de burgerlijke stand te Middelkerke het dossier over te zenden en zodoende de zaak aanhangig te maken bij de rechtbank van eerste aanleg te West-Vlaanderen, afdeling Brugge (art. 15, § 5 WBN).

4. In zijn negatieve advies stelt het openbaar ministerie dat W. niet voldoet aan alle grondvoorwaarden om op basis van voormeld artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN de Belgische nationaliteit te verwerven, aangezien W. volgens het openbaar ministerie niet het bewijs levert van de kennis van een van de drie landstalen.

Het staat buiten kijf dat de overige grondvoorwaarden wel zijn vervuld.

5. Het verhaal van W., gelet op het negatieve advies van het openbaar ministerie tegen de inwilliging van de gedane nationaliteitsverklaring, is tijdig, regelmatig en derhalve ontvankelijk. Het verzoek tot overzending van het dossier aan de rechtbank van eerste aanleg dateert van 2 december 2016, dit is binnen vijftien dagen na de ontvangst door W. van het negatieve advies op 23 november 2016.

6. De eerste rechter verklaart het negatieve advies van het openbaar ministerie van 21 november 2016 tegen de inwilliging van de door W. gedane nationaliteitsverklaring van 22 juli 2016 ongegrond. De rechtbank willigt het verhaal van W. tegen dit negatieve advies in als (tijdig, regelmatig en derhalve) ontvankelijk en gegrond.

7. Het hof volgt deze beslissing.

Luidens artikel 1, § 2, sub 5° WBN wordt voor de toepassing van het wetboek verstaan onder het 'bewijs van kennis van een van de drie landstalen': minimale kennis van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen.

Het gaat om een gevorderde basisgebruiker (F. Swennen, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 119, nr. 180).

Dit bewijs dient te worden geleverd aan de hand van de bewijsmiddelen bepaald in een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 14 januari 2013 'tot uitvoering van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken' preciseert dat de documenten die in aanmerking moeten worden genomen als bewijs van de minimale kennis van één van de drie landstalen in de zin van artikel 1, § 2, sub 5° WBN zijn:

- 1° ofwel een diploma of getuigschrift van een onderwijsinstelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap of van de Koninklijke Militaire School, behaald in één van de drie landstalen en dat minstens van het niveau van het hoger secundair onderwijs is;
- 2° ofwel een diploma of getuigschrift van een onderwijsinstelling in de Europese Unie voor zover het diploma door de bevoegde Gemeenschap erkend is als gelijkwaardig, dat minstens van het niveau is van hoger secundair onderwijs, en dat betrekking heeft op kennis van één van de drie landstalen op het niveau krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN;
- 3° ofwel een document waaruit blijkt dat een beroepsopleiding werd gevolgd van minimum 400 uur, die erkend wordt door een bevoegde overheid;
- 4° ofwel een document waaruit blijkt dat een inburgeringscursus werd gevolgd waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van de hoofdverblijfplaats van de betrokkene op het tijdstip dat hij zijn inburgeringscursus aanvat;

- 5° ofwel documenten waaruit blijkt dat de betrokkene gedurende de voorbije vijf jaar onafgebroken als werknemer en/of als statutair benoemde in overheidsdienst en/of als zelfstandige in hoofdberoep heeft gewerkt, waartoe de aanvrager de volgende documenten voorlegt:
- a) indien de betrokkene werknemer in de privésector is of is geweest, legt hij documenten voor die 'individuele rekeningen' worden genoemd, afgegeven door de werkgever;
 - b) indien de betrokkene bezoldigd werknemer in overheidsdienst is of is geweest, legt hij een attest of attesten voor, afgegeven door de bevoegde dienst van de overheid;
 - c) indien de betrokkene statutair ambtenaar in overheidsdienst is of is geweest, legt hij het bewijs van zijn definitieve benoeming voor vergezeld van een attest of attesten, afgegeven door de bevoegde dienst van de overheid;
 - d) indien de betrokkene een beroepsactiviteit als zelfstandige in hoofdberoep uitoefent of heeft uitgeoefend, legt hij het bewijs voor van aansluiting bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen vergezeld van het bewijs van betaling van de sociale kwartaalbetalingen tijdens de wettelijke vereiste periode;
- 6° ofwel een attest voor het slagen voor één van de drie landstalen waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN en dat wordt afgegeven door een instelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap;
- 7° ofwel een taalcertificaat met betrekking tot de kennis van één van de drie landstalen afgegeven door het Selectiebureau van de Federale Overheid (SELOR) waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN;
- 8° ofwel een attest voor het slagen voor één van de drie landstalen waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN en dat wordt afgegeven door de gewestelijke diensten voor beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling.

Blijkbaar opteert de wetgever, gelet op de duidelijke teksten van artikel 1, § 2, sub 5° WBN *juncto* artikel 1 van het uitvoeringsbesluit van 14 januari 2013, voor een onwrikbaar documentair systeem. Dit systeem maakt dat, zodra W. tot bewijs van de minimale kennis van één van de drie landstalen (die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen) een van de in het uitvoeringsbesluit opgegeven bewijsmiddelen overlegt, is voldaan aan de bewijsvoorwaarde van de kennis van één van de drie landstalen.

Zoals de eerste rechter aangeeft en preciseert, beschikt W. over (zowel een attest met betrekking tot een gevolgde inburgeringscursus als) een attest dat als zodanig bewijst dat zij de bedoelde minimale kennis heeft van één van de drie landstalen die gelijk is aan (minstens) het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen.

Zij levert derhalve aan het in artikel 1, § 2, sub 5° WBN bedoelde 'bewijs van kennis van een van de drie landstalen'.

Bijgevolg is het hof, anders dan het openbaar ministerie, van oordeel dat W. gelet op voormelde bepaling en de door haar dienovereenkomstig overgelegde (rechtsgeldige) attestering afdoende bewijs levert van de benodigde kennis van één van de drie landstalen.

Dat de door W. met talloze fouten handgeschreven en onderschreven nationaliteitsverklaring van 22 juli 2016 wijst op een manifest gebrek aan kennis van het Nederlands (maar daarom niet noodzakelijk onbegrip van wat er staat), laat de rechterlijke overheid niet toe anders te beslissen.

Het gegeven dat de kennis van het Nederlands blijktens het politionele verhoor en blijktens het verhoor ter terechtzittingen voor de eerste rechter en voor het hof de facto pover is, laat de rechterlijke overheid evenmin toe anders te beslissen.

In de gegeven omstandigheden is het natuurlijk de vraag welke dienstige rol voor de rechterlijke overheid is weggelegd, wanneer ter terechtzitting wordt vastgesteld dat de betrokkene in werkelijkheid slechts een minimale kennis heeft van één van de drie landstalen. Dit blijkt ook *in casu*. W. is (ook al doet zij haar best, nog steeds) zeer moeilijk in staat zich verstaanbaar in een van de drie landstalen uit te drukken, terwijl zij hier sinds jaar en dag leeft. Het door de wetgever bedoelde documentaire systeem is in die omstandigheden voor de rechterlijke overheid bijzonder frustrerend. De wetgever is tegenstrijdig. Enerzijds wil hij de Belgische nationaliteit migratieneutraal maken en zodoende de Belgische nationaliteit niet langer aanzien als incentive voor integratie maar daarentegen als beloning voor integratie (F. Swennen, *Het personen- en familierecht – Een benadering in context*, Antwerpen, Intersentia, 2017, 131, nr. 201). Het WBN is dus niet langer een instrument van migratiebeleid. Anderzijds blokkeert de wetgever de rechterlijke overheid met een systeem dat maakt dat hij bepaalde documenten moet aannemen ofschoon hij het tegenovergestelde vaststelt. De wetgever wil de rechterlijke overheid in dezen blijkbaar tot een klakkeloze machine vermaken (zie ook Gent 24 december 2015, *NjW* 2016, 450, noot L. Deschuyteneer, *RW* 2017-18, 914, *Tijdschrift@ipr.be* 2016, 67 en *T.Vreemd.* 2016, 226, noot).

8. Het hoger beroep slaagt niet.

IV. Gedingkosten

1. Het hof beaamt de beoordeling van de eerste rechter omtrent de gedingkosten in eerste aanleg.

2. Het openbaar ministerie dient, als de in het ongelijk gestelde partij, te worden verwezen in de gedingkosten in hoger beroep (art. 1017, eerste lid Ger.W.).

Deze kosten zijn enkel nuttig te begroten aan de zijde van W.

3. Deze kosten omvatten onder meer de rechtsplegingsvergoeding, zoals bepaald in artikel 1022 Ger.W. (art. 1018, sub 6° Ger.W.). De rechtsplegingsvergoeding is een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij (art. 1022, eerste lid Ger.W.).

In de lijn met de recente rechtspraak van het Grondwettelijk Hof van 21 mei 2015 (GwH 21 mei 2015, nrs. 68-69-70/2015; GwH 26 november 2015, nrs. 166 en 170/2015; GwH 22 september 2016 nr. 114/2016; GwH 22 september 2016 nr. 127/2016; E. Brewaeyts, "Grondwettelijk Hof herzielt rechtspraak over rechtsplegingsvergoeding – RPV: algemeen belang wijkt voor advocatenbelang", *Juristenkrant* 2015, nr. 311, p. 1 en 4; C. De Backere, "Grondwettelijk Hof breekt met rechtspraak over rechtsplegingsvergoeding ten laste van de Staat in burgerlijke procedures", *TRV* 2015, 453-457; T. De Jaeger, "Rechtsplegingsvergoeding en de publiekrechtelijke rechtspersoon die optreedt in het

algemeen belang: terug naar af?”, RW 2015-16, 259-263) speelt dienaangaande de positieve wederkerigheid.

De in het ongelijk gestelde partij (privépersoon of overheid) is gehouden een rechtsplegingsvergoeding te betalen aan de, door een advocaat bijgestane, in het gelijk gestelde partij (privépersoon of overheid).

De in het gelijk gestelde partij (met een advocaat) is in dit geval W., zodat alleen voor deze partij een rechtsplegingsvergoeding kan worden bepaald.

De bedoelde vordering is in wezen niet in geld waardeerbaar.

In dat geval is het (sinds 1 juni 2016) toepasselijke (geïndexeerde) basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding gelijk aan 1.440,00 euro, tussen een *minimum*bedrag van 90,00 euro en een *maximum*bedrag van 12.000,00 euro (art. 3 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in art. 1022 Ger.W.).

Het hof richt zich in de gegeven omstandigheden en gelet op het weinig complexe karakter van de zaak (art. 1022, derde lid Ger.W.) naar het minimumbedrag (waarop het openbaar ministerie in subsidiaire orde aanstuurt en waarnaar W. zich uiteindelijk ook wil richten).

**OP DEZE GRONDEN,
HET HOF,
RECHT DOENDE OP TEGENSpraak,**

met inachtneming van (de artt. 2 e.v. en inz.) artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond,

bevestigt het beroepen vonnis van 16 oktober 2017, waarbij de 7de familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge, het verhaal van W. (geboren in Kenia te [...] op [...], van de Keniaanse nationaliteit en wonende te [...] Middelkerke, [...]) tegen de door het openbaar ministerie negatief geadviseerde nationaliteitsverklaring, die zij op 22 juli 2016 aflegde voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Middelkerke, met toepassing van artikel 12*bis*, § 1, *sub* 2° WBN, inwilligt en zodoende het negatieve advies van het openbaar ministerie van 21 november 2016 ongegrond verklaart,

veroordeelt het openbaar ministerie tot de gedingkosten in hoger beroep, enkel nuttig te begroten aan de zijde van W. op een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep ten bedrage van 90,00 euro.

Aldus gewezen door de elfde kamer van het hof van beroep te Gent, recht doende in burgerlijke zaken als familiekamer, samengesteld uit:

Mevrouw V. De Clercq, raadsheer, waarnemend voorzitter,

De heer S. Mosselmans, raadsheer,

De heer M. Traest, raadsheer,

en uitgesproken door de wn. voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op achttien oktober tweeduizend achttien,

bijgestaan door mevrouw H. Baert, griffier.